

วารสาร มจร

เพชรบุรีปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU PHETCHABURI REVIEW

P-ISSN: 2773-9295 ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564)

E-ISSN: 2773-9635 Vol.4 No.2 (July - December 2021)

วัตถุประสงค์

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยสงฆ์รวมถึงคณะสงฆ์ไทย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)*

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

๑๓ เจ้าของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

65/1 หมู่ 6 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทร.032-400-391 โทรสาร. 032-400-391 E-mail: phetchaburi@mcu.ac.th

๑๔ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ., ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระวิสุทธีวรกิจ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๑๕ บรรณาธิการบริหาร

พระพิพิธพัชรโรดม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๑๖ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูวัชรสุวรรณาท,ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๑๗ กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุยะพรหม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนะ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร. สัณญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบลูจมาศ สุขสถิตย์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ผลเจริญ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทักษญา วรรณบวรเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ประณีต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสนาะ กลิ่นงาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรชัย เย็นเปรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ นพแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๐๓ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 พระสมุห์อาคม อาคมธีโร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 นายอนุชา พละกุล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 นายมะลิ ทิพย์ประจง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระใบฎีกาสุชินนะ อนินชิตโต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 พระยงยุทธ กตธูโร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 พระวรพงษ์ ธมมวิโส มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 นางสาวอภิขญา ฤชัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 นางสาวนिरวรรณ ทองมี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ฝ่ายกฎหมาย

นายสมโภชน์รัฐ แก้วน่วม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ออกแบบปก

นางสาวนันทิยา พวงไพโรจน์
 นายเอกพจน์ มหิมา

๘ จัดรูปเล่ม

นายอนุชา พลทะกุล

๘ โรงพิมพ์

บริษัท เพชรภูมิการพิมพ์ จำกัด

ถนนเพชรเกษม ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทรศัพท์: 032-425-310, Fax : 032-425-310 E-mail: petchpoom2561@gmail.com

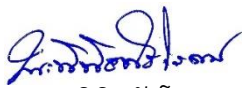
บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2564 เล่มนี้เป็นปีที่ 4 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI รองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index -TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ครูอาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์ จักมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระพิพิธพัชโรดม

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ

(ก)

บทบรรณาธิการ

(จ)

**แนวทางการส่งเสริมการเพาะเห็ดฟาร์มในชุมชน กรณีศึกษาฟาร์มเห็ด
ดาบตำรวจวิเชียร คงจ้อย หมู่ที่ 9 ตำบลร่มเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง** 1

GUIDELINES FOR PROMOTING MUSHROOM FARMING IN COMMUNITIES.A CASE
STUDY OF MUSHROOM FARM, POLICE SERGEANT MAJOR WICHIANKONGJUI,
VILLAGE NO. 9, ROMMUEANG SUBDISTRICT, MUEANG DISTRICT, PHATTHALUNG
PROVINCE THAILAND

ไตรรัตน์ มาศตุเวช, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เดโซ แชน้ำแก้ว และอุดมศักดิ์ เดโซชัย

**แนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง
อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช** 17

GUIDELINES TO PROMOTE THE BREEDING OF ORNAMENTAL BETTA FISH IN BAN
THA SOONG COMMUNITY, THASALA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ณัฐพล อิศระพันธ์, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, บุญยิ่ง ประทุม และพงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

**การพัฒนาเทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ: การยกระดับคุณภาพชีวิต
ของประชาชนด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตามแนวคิดภูมิรัฐศาสตร์
การพัฒนาเชิงพื้นที่** 33

DEVELOPMENT OF HAT CHAO SAMRAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY: UPGRADING
THE QUALITY OF LIFE OF THE PEOPLE IN SOCIAL, ECONOMIC AND POLITICAL
ASPECTS ACCORDING TO THE CONCEPT OF GEOPOLITICS, SPATIAL DEVELOPMENT

อนุชา พละกุล, ศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า, อภิชนา ฤชัย และนิรวรรณ ทองมี

สารบัญ (ต่อ)

การแปรรูปกุ้งเคยเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนบ้านพังปริง หมู่ที่ 1 ตำบลกลาย อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 54

PRIVATIZATION OF SHRIMP PASTE TO PROMOTE COMMUNITY ECONOMY A CASE STUDY OF BAN PHANG PLING MOO 1 KLAY SUB-DISTRICT THA SALA DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE THAILAND

วิมลรัตน์ ธรรมชาติ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เดโซ แชน้ำแก้ว และอุดมศักดิ์ เดโซชัย

หลักสธารณียธรรม: บทสังเคราะห์เพื่อการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม 69

SARANI DHARMMA PRINCIPLES: SYNTHESIS FOR COMMUNITY DEVELOPMENT WITH THE PARTICIPATION

อดิคร คงทอง, พระศราวุฒิ เข้มสม, เฟลีน จามจรี, ไพรัตน์ ฉิมหาด, เดโซ แชน้ำแก้ว

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 82

แนวทางส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง
อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช*
GUIDELINES TO PROMOTE THE BREEDING OF ORNAMENTAL BETTA FISH
IN BAN THA SOONG COMMUNITY, THASALA DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ณัฐพล อิศระพันธุ์

Nattapon Eissarapan

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

Jittima Damrongwattana

บุญยิ่ง ประทุม

Boonying Prathum

พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

Pongprasit Onchun

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงาม และแนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เพาะพันธุ์ปลากัด จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัด จำนวน 6 คน รวมเป็น 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสารและศึกษาภาคสนาม และนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง มีการแบ่งเป็นขั้นตอน 11 ขั้นตอนได้แก่ 1.1) เทียบคู่ 1.2) เตรียมอุปกรณ์ 1.3) ก่อหวอด 1.4) ต้อนเข้าหวอด 1.5) ผสมพันธุ์ 1.6) ฉีดน้ำเชื้อ 1.7) วางไข่ 1.8) แยกตัวเมีย 1.9) ตัวผู้ดูแลไข่ 1.10) การอนุบาลปลากัด และ 1.11) การเลือกปลาเพื่อจำหน่าย 2) แนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง 4 ด้าน ได้แก่ 2.1) การพัฒนาเงินทุน จัดหาเงินทุนให้กับกลุ่มผู้

* Received 3 November 2021; Revised 14 December 2021; Accepted 20 December 2021

เลี้ยงปลากัด เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการจัดซื้อหาอุปกรณ์ เป็นต้นทุนในการขยายพันธุ์ปลา และใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ 2.2) การพัฒนาการผลิต มีการศึกษาวิธีการผสมพันธุ์ปลากัด เพื่อให้ได้ปลากัดที่มีคุณภาพตามต้องการของกลุ่มลูกค้า 2.3) การพัฒนาการตลาด โดยการพัฒนาปลากัดให้หลากหลาย เพื่อเข้าถึงลูกค้าหลากหลายกลุ่ม ทำให้มีการซื้อขายปลากัดกันมากขึ้น 2.4) การพัฒนาการบริหารและการจัดการ ควรมีการบริหารจัดการกลุ่มผู้เลี้ยงปลา มีการวางแผนในการพัฒนาสายพันธุ์ วางแผนในการเพาะพันธุ์ปลา ระยะเวลาการเลี้ยงปลา เพื่อให้มีปลากัดพร้อมจำหน่ายอยู่เสมอ ไม่ขาดตลาด และต้องมีการจัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายด้วย

คำสำคัญ: แนวทางส่งเสริม, การเพาะพันธุ์, ปลากัดสวยงาม, ชุมชนบ้านท่าสูง

Abstract

The objectives of this research article were to study How to breed beautiful betta fish and Guidelines to promote the breeding of ornamental betta fish in Ban Tha Soong Community, Thasala District, Nakhon Si Thammarat Province. This research had used the qualitative research method. The critical informant of this research are two groups consisting of the betta of 5 breeding group five persons and the support group to promote betta breeding of 6 persons, a total of 11 people. The research instrument an In-depth Interview. The data was collected through documents and field studies. Content analysis was descriptive analytics. The Results of the research found that; 1) How to breed beautiful betta fish; 1.1) Compare the pair, 1.2) Prepare the equipment, 1.3) Raise the barb, 1.4) The male fish will drive into the barb 1.5) mating, 1.6) Inject semen, 1.7) Spawn, 1.8) Separate the female fish, 1.9) The male will take care of until the eggs are released, 1.10) Betta fish nursery, and 1.11) Selection of fish for sale. 2) Guidelines to promote the breeding of ornamental betta fish; 2.1) Capital development to fund equipment purchase and is used as a cost for fish propagation and used in advertising and public relations. 2.2) production development The development of production has studied methods of breeding betta fish. To get the quality betta fish according to the needs of the customer group. 2.3) Marketing development. Developing marketing by developing a variety of fighting fish, both to reach a wide range of customers. Causing more trading of betta fish. 2.4) development of administration and management There should be the

management of fish farming groups. It is planned to develop the species. Fish breeding plan fish farming period to have betta fish always available for sale, there is no shortage of market, and there must be a selling market.

Keywords: Guidelines to Promote, The Breeding, Ornamental Betta Fish, Ban Tha Soong Community

บทนำ

การเพาะเลี้ยงปลาสวยงามทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยปีละหลายล้านบาท เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แหล่งน้ำ และสาธารณูปโภคที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความพร้อมต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะปลากัดไทย เป็นปลาน้ำจืดพื้นเมืองที่มีการเพาะเลี้ยงกันอย่างแพร่หลาย และมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด โดยมีการส่งออกปลากัด ประมาณ 1.3–4.7 ล้านตัวต่อปี คิดเป็นมูลค่าประมาณ 11–45 ล้านบาท สำหรับตลาดต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการนำเข้าปลากัดจากประเทศไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฝรั่งเศส ความต้องการของตลาดต่างประเทศ ทำให้มีการเพาะเลี้ยงปลากัดมากขึ้น อย่างไรก็ตามกระบวนการเพาะเลี้ยงและการจัดการฟาร์มยังเป็นแบบพื้นบ้าน เกษตรกรใช้ความรู้ที่ถ่ายทอดกันมาโดยขาดหลักอ้างอิงทางวิชาการ ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่สม่ำเสมอ และไม่สามารถควบคุมคุณภาพของการผลิตได้ (การุณ ทองประจุแก้ว, 2554); (การุณ ทองประจุแก้ว, 2561)

ปลากัดไทยมีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านพฤติกรรมการต่อสู้ ซึ่งนับเป็นสัตว์น้ำเพียงชนิดเดียวของไทยที่มีลักษณะดังกล่าว เหมาะกับการเป็นสัตว์น้ำประจำชาติเนื่องจากคล้ายกับลักษณะของคนไทยที่รักและหวงแหนชาติ ปกป้องแผ่นดินจากข้าศึก สู้รบอย่างกล้าหาญ ซึ่งแม้จะมีลักษณะดุร้าย แต่ในยามสงบ กลับอ่อนโยน นุ่มนวลสอดคล้องกับนิสัยคนไทย (เรื่องไร โตกฤษณะ และคณะ, 2558) สำหรับปัจจุบันมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเลี้ยงปลากัดกักกรม ประมง จำนวน 1,500 ราย และมีผู้ที่เลี้ยงรายย่อย ที่ขึ้นชอบการเลี้ยงปลากัดไทยมากกว่า 100,000 ราย เนื่องจากปลากัดไทยสามารถสร้างอาชีพที่มั่นคงให้กับชุมชนได้ รวมทั้งมีการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อเอาไว้กีดแข่งขันเป็นกีฬา หรือนิยมเลี้ยงไว้ดูเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน มอบเป็นของขวัญในวันพิเศษ รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นสัญลักษณ์ของไทย และนำไปใช้ประกอบสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อสะท้อนความเป็นไทยได้ (สมพล สุขเจริญพงษ์ และคณะ, 2558)

การเลี้ยงปลากัดเป็นปลาสวยงามมักนิยมเลี้ยงในขวดหรือโหลขนาดเล็ก ไม่นิยมเลี้ยงร่วมกับปลาชนิดอื่น เพราะเป็นปลาที่ชอบสร้างอาณาเขตและมักจะไล่กัดปลาที่มีขนาดเล็กเดียวกัน ซึ่งในช่วงนี้ปลาจะมีสีสดเข้มสวยงาม แต่ถ้านำไปเลี้ยงกับปลาขนาดใหญ่ปลาจะตื่นตกใจ

เหมือนกับการแพ้คู่แข่ง ในช่วงนี้ปลาก็จะสีซีดดูไม่สวยงาม จึงจำเป็นต้องเลี้ยงปลากัดไว้เพียงตัวเดียวในภาชนะที่ไม่ใหญ่มากนัก ปลาก็จะมีความรู้สึกที่สามารถสร้างอาณาเขตของตัวเองไว้ได้ก็จะมีสีสันสดใสสวยงาม จัดว่าเป็นปลาที่ติดตลาด ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ สามารถจำหน่ายได้ดีตลอดปี โดยเฉพาะเด็กจะชอบหาซื้อปลากัดไปเลี้ยง เพื่อนำไปกัดแข่งกัน แล้วก็หาซื้อปลาตัวใหม่อยู่เสมอ (ประภาส โฉลกพันธ์รัตน์, 2562)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดพันธกิจการพัฒนาซึ่งในพันธกิจพัฒนาข้อ 5 คือ พัฒนาด้านเศรษฐกิจ และส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ และพันธกิจข้ออื่นๆที่กล่าวถึงการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาเศรษฐกิจ และชุมชน (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา, 2551) ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตตำบลท่าศาลา ประกอบอาชีพทางการประมงเป็นอาชีพหลัก ประมาณร้อยละ 60 ของประชากรทั้งตำบล เนื่องจากมีสภาพพื้นที่อยู่ติดกับชายทะเล ซึ่งชุมชนบ้านท่าสูงเป็นชุมชนในพื้นที่ตำบลท่าศาลา และกลุ่มชุมชนที่ประกอบอาชีพเพาะพันธุ์ปลากัดขาย (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา, 2551)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช” ซึ่งจะทำให้การศึกษาศึกษาวิธีการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน และแนวทางการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนระดับชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเพาะพันธุ์ปลากัดให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้นและสร้างเศรษฐกิจในประเทศไทยให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาวิธีการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงาม และแนวทางการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria) คือเป็นผู้เพาะพันธุ์ปลากัดในกลุ่มชุมชนบ้านท่าสูง เป็นผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัด และเป็นผู้เชี่ยวชาญปลากัด ซึ่งผู้วิจัยได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมา จำนวน 11 คน และแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้เพาะพันธุ์ปลากัดกลุ่มชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ได้แก่ ผู้เพาะพันธุ์ปลากัดร้านฟาร์มครูโอ้พันธุ์ปลา 1 คน ผู้เพาะพันธุ์ปลากัดร้านประเสริฐพันธุ์ปลา 1 คน ผู้เพาะพันธุ์ปลากัดร้านปิยวุฒิพันธุ์ปลา 1 คน ผู้เพาะพันธุ์ปลากัดร้าน SPK Betta Thasala 1 คน และผู้เพาะพันธุ์ปลากัดร้านสมทบฟาร์มปลากัด 1 คน รวมเป็นจำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลากัด จำนวน 6 คน ประกอบไปด้วย หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการด้านประมงอำเภอท่าศาลา 1 คน ประมงอำเภอท่าศาลา 1 คน ประมงอำเภอพระพรหม 1 คน ลูกค้า 2 คน และ ผู้เชี่ยวชาญปลากัด 1 คน รวมเป็นจำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และเพื่อนำมาออกแบบแบบสัมภาษณ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน และมีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ ได้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประเด็นในการสัมภาษณ์ ได้แก่ การเพาะเลี้ยงปลากัด และแนวทางการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลากัดของ กลุ่มชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพของคำถามการสนทนากลุ่มและข้อคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา มีการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Pilot study) โดยสัมภาษณ์กับกลุ่มสมาชิกที่ไม่ได้เป็นผู้เข้าร่วมการศึกษารั้งนี้ และนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและการทดลองใช้เครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเพาะพันธุ์ปลากัดและแนวทางการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลากัดของ กลุ่มชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการศึกษจากเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ และการศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้เนื้อหา ที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาและนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา วิเคราะห์ (Descriptive Research)

ผลการวิจัย

1. วิธีเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงามของชุมชนบ้านท่าสูง อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช

1.1 เทียบคู่ การเทียบคู่จำเป็นสำหรับการเพาะปลา คือปลาทั้งตัวผู้และตัวเมียจะได้มีความคุ้นเคยกันช่วยลดความรุนแรงลงได้ส่วนหนึ่ง อีกทั้งแม่ปลาที่สมบูรณ์และมีไข่ ในท้องก็เริ่มตื่นตัวและมีการเร่งไข่เหล่า นั้นให้สุกงอมเต็มที่ และยอมให้ตัวผู้รัดด้วยความสมัครใจ การเทียบปลาไม่มีอะไรมากนัก เพียงแต่ นำพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ใส่โหลคนละใบมาวางเทียบ กันโดยไม่มีอะไรมาก ขวางกัน ให้ปลาทั้งคู่มองเห็นกันเท่านั้น ในขั้นตอนการเทียบคู่นี้ควรใช้การ สังเกตหลายสิ่งถึงความพร้อม ในการผสมพันธุ์ โดยให้คอยสังเกตพ่อปลาว่าเมื่อได้มีการเริ่มต้น เทียบปลา พ่อปลามีความคึกคักที่ให้เห็นตัวเมีย ในไม่ช้าพ่อปลาจะเริ่มก่อหวอด ส่วนแม่พันธุ์ให้ สังเกตไข่หน้าที่ได้ท้องว่ามีลักษณะยื่นออกมา มีท้องที่อูมเป่ง เมื่อเวลาพ่อปลาแสดงลีลารักเข้าหา แม่ปลาจะว่ายเข้าหาในทันทีและว่ายในลักษณะที่มึนหัวเข้าหา แสดงสีเป็นแนวขวางตามลำตัว เห็นได้ชัดเจน มีเท่านั้นหละครับแสดงว่าทั้งสองฝ่ายได้ตกลงปรองใจได้เสียกันแล้ว เทคนิคในการ เทียบคู่เป็นเทคนิคของนักเพาะแต่ละคนโดยไม่มีกรวางไว้ตายตัว แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน

ภาพที่ 1 พ่อพันธุ์ปลากัด

ภาพที่ 2 แม่พันธุ์ปลากัด

ภาพที่ 3 การเทียบคู่ปลากัด

1.2 เตรียมอุปกรณ์ การเตรียมอุปกรณ์ในการผสมพันธุ์ปลากัด ได้แก่ กะละมัง โหล แก้ว ลังโฟม บ่อซีเมนต์ เตรียมใส่น้ำในบ่อทิ้งไว้สัก 1-2 วัน เพื่อปรับสภาพน้ำ เตรียมฝาปิด